

NÉPRAJZI MÚZEUM

1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12.

**A NÉPRAJZI MÚZEUM 2013. ÉVI BESZÁMOLÓJÁNAK
SZÖVEGES INDOKLÁSA**

I. Általános indoklás

I.1 Az intézmény feladatkörének, 2013.évi tevékenységének ismertetése: ténszerű áttekinítés az intézmény 2013.évi működéséről, szakmai tevékenységéről, az év során teljesült feladatokról

Alapító okirat szerinti legfontosabb feladata, gyűjtőköre kiterjed a magyar, valamint az európai és az Európán kívüli népek tárgyi, írásos képi, mozgóképi és hangzó emlékeire és ezek dokumentációjára. Feladata a gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak és az ehhez kapcsolódó kulturális értékkel bíró információk felkutatása, gyűjtése, őrzése, szakszerű nyilvántartása, kezelése, államgövéása és védelme, a tudományos eredmények közzététele.

Szakmai tevékenység:

- Kiállítások

Allandó kiállítások felsorolása (saját épületben)

Kiállítás címe
A magyar nép hagyományos kultúrája

Új és áthúzóóó saját időszakos kiállítások (saját épületben)

- a) Új és áthúzóóó időszakos kiállítások felsorolása (saját épületben):

Kiállítás címe
Nők, szönyegek, házipar 2011. 06. 18.–2013. 01. 20.
Az igaz hitben végig megmaradjunk... Népekkutatás az 1950-es években 2012. 09. 15.–2013. 02. 17.
Restaurált betlehemek 2012 2012. 12. 06.–2013. 03. 01.
Saaremaa, Muhumaa és Hiiumaa. Az észti szigetvilág néprajzi képe száz évvel ezelőtt – Bán Aladár gyűjteménye 2013. 01. 26.–2013. 05. 20.
Tárgyas ragozás – szubjektív etnográfia – építés, bontás 2013. 02. 22.–2013. 07. 10
Új szerzemények 2012 2013. 03. 05.–2013. 08. 20.
Minden kocka érték 2013. 03. 05.–2014. 01. 06.
Képek, cigányok, cigányképek 2013.04.06 – 2014.01.05.
Több mint szomszéd. Horvát kiállítás az EU csatlakozás alkalmából

ilw

2013. 09. 10. – 2014. 03. 23.
Sasvári Pieták. Kamarakiállítás a Szakrális Művészetek Hele programban
2013. 09. 14 – 2014. 02. 24.

Erdélyen innen, Alföldön túl. Fekete-Körös-völgye a századfordulón.
2013. 11. 07 – 2014.03.16.
Fai és függöny mögött: Kina. Szamódy Zsolt Olaf fotográfái
2013. szeptember 27. – 2013. október 27.

b) Országos és nemzetközi kiállítási programok keretében megvalósult kiállítások

Kiállítás címe
A vízmadarak népe. Lennart Meri filmes vándorútjai 1969-1988
2013. 01. 26. – 2013. 03. 31.
Ryjiy – finn szönyegek egy magángyűjteményből
2013. 06. 22. – 2014. 01. 06.
Véménd 1916-1920. Egy falusi tanító fotográfái
Kamarakiállítás
2013. 03. 22. – 2013. 09. 08
Duna menti németek fényképes története.
A berlini Európai Kultúrák Múzeuma fotókiállítása. –
2013. 05. 24. – 2013. 09. 08
Vidas Gitanas. Cigányok Spanyolországban
Fundación Instituto de Cultura Gitana, Spanyolország
2013.04.06 – 2013.06.09
Eltűnő remekművek. Az orosz faépítészet pusztuló emlékei
Orosz Kulturális Központ, Budapest
2013.06.28. – 2013. 09.08.
Vietnami porcelán – Törékeny múltidézés
2013. 09. 17. – 2013. 10. 06
World Press Photo
2013. 09. 28. – 2013. 10. 27.

c) Országos és nemzetközi kiállítási programok, vándorkiállítások keretében megvalósult kiállítások (külső helyszínen):

Ácsolt fatornyok – védelmező templomok.
Válogatás a Néprajzi Múzeum grafikáiból, fényképeiből
Székelly Nemzeti Múzeum,
Sepsiszentgyörgy
2013. 01. 10. – 2013. 03. 11.
Matyó Múzeum, Mezőkövesd
2013. 03. 15. – 2013. 05.19.
Móra Ferenc Múzeum, Szeged
2013. 05. 24. – 2013. 08. 25.
Kauri és nagyító. Óceániai ékszerek Biró Lajó

gyűjteményéből Herman Ottó Múzeum, Miskolc 2012. 09. 27. – 2013. 01. 27. Déri Múzeum, Debrecen 2013. 02. 18. – 2013. 04. 28. Csiki Székely Múzeum, Csíkszereda 2013. 05. 15. – 2013. 09. 01.
Fekete-Körös-völgy lakói és települései a századfordulón. Dr. Györfly István 1911. évi néprajzi kutatásának fényképei a budapesti Néprajzi Múzeum gyűjteményéből. 2012. 06. 03. – 2013. 08. 31.
Szézéves házak ünnepe – Budapest 100 rendezvénysorozat Palotából múzeum című tárlat 2013. 03. 15 – 2013. 04. 15.
„Viléz Joannes Háy” – avagy daljátékba súríított magyarság. A Háy János népzenei és zenetörténeti forrásai Kodály zeneszerzői műhelyében Magyar Állami Operaház Etkel Színházban 2013. 10.05–2013.10.30 MTA BTK Zenetudományi Intézet 2013.11.01–2013.11.31

A Múzeum 2013. évi kiállításainak jelentős része nemzetközi együttműködésben valósult meg szoros együttműködésben a hazai kultúrdiplomáciai tevékenységgel és irányokkal. Ennek megfelelően nyitotta meg a sikeres német kiállítást Pröhe Gergely államtitkár, illetve a vietnámi tárlatot Balog Zoltán miniszter és Truong Tan Sang a Vietnami Szocialista Köztársaság elnöke. Valery Platonov, az Orosz Kulturális Központ igazgatója nyitotta meg a vándorkiállítást ezzel is jelezve az intézmény oroszországi vonatkozású kulturális tevékenységének intenzitását.

Nyitva tartás: 311 nap/év. (az ünnepi nyitva tartás jellemzői)

A Néprajzi Múzeum nehéz anyagi helyzete ellenére egész évben a megszokott nyitvatartási rend szerint működött kiállításait. Az alábbi napokon a Múzeum látogatása ingyenes volt: január 22. – a Magyar Kultúra Napja, március 5. – a Néprajzi Múzeum Napja, május 18. – Múzeumi Világnap, szeptember 15-16. – a Kulturális Örökség Napjai, valamint a nemzeti ünnepeken: március 15., augusztus 20., október 23. További ünnepnapokon (húsvét hétfőn, május elsején és pünkösdhétfőn) ugyancsak nyitva voltak a Múzeum kiállításai, melyek ezeken a napokon belépőjeggyel voltak látogathatók. A Múzeum zárva tartott január 1-jén, november 1-jén és december 25–26-án. December 24-én és december 31-én 14 óráig voltak látogathatók a kiállítások.

• Kutatás

Tudományos kutatás

Tudományos munka mutatói	2012.
Tudományos munkatársak száma (fő)	43
Tudományos fokozattal rendelkező munkatársak száma (fő)	13

Tárgyévben megszerzett tudományos fokozatok száma (db)	0	
A tudományos munkatársak által kivett / a tudományos munkatársak számára engedélyezett összes kutatónap száma	239	
A múzeum által kiadott önálló tudományos-muzeológiai kiadványok száma (monográfia, tanulmánykötet, folyóirat, kiállítási- és gyűjteményi katalógus, évkönyv) (db) (magyar idegen nyelven)	10	1
A munkatársak által írt, saját múzeumi kiadványban megjelent tudományos tanulmányok, közlemények, cikkek száma (db) (magyar idegen nyelven)	19	
A munkatársak által írt egyéb tudományos kiadványban megjelent tudományos tanulmányok, közlemények, cikkek száma (db) (magyar idegen nyelven)	34	5
A munkatársak által tartott tudományos előadások, összeállított poszterek száma (db) (ittthon külföldön)	37	4
A múzeum által megjelentetett ismeretterjesztő, pedagógiai kiadványok száma (db) (magyar idegen nyelven)	1	
A munkatársak által saját múzeumi vagy egyéb kiadványban megjelentetett ismeretterjesztő írások (magyar idegen nyelven)	27	
Kiállítási forgatókönyvek száma (állandó időszak) (db)	1	6
Megvalósult kiállítások száma (állandó időszak) (db)		19
Hazai tudományos programokban való részvétel (programok száma résztvevő munkatársak száma)	7	16
Nemzetközi tudományos programokban való részvétel (programok száma résztvevő munkatársak száma)	5	8
Felsőoktatásban oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő) megtartott órák száma (óra, 1 óra = 45 perc)	6	220
Felnőttképzésben oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő) megtartott órák száma (óra, 1 óra = 45 perc)	15	84

A múzeumi kutatás két nagy területe, a gyűjteményi anyag feldolgozása és kutatása, illetve új terepkutatók és a hozzájuk kapcsolódó tárgy- és dokumentumgyűjtemények feldolgozása volt. Az eredmények részben kiállításokban, gyűjteményi és kiállítási katalógusokban, részben tanulmányokban jelentek meg.

Kiemelt feladat volt az intézmény gyűjteményi stratégiájának elkészítése, illetve az **állandó kiállítás tartalmi megújításának befejezése**. A gyűjteményi stratégiára vonatkozóan komoly előkészületek történtek, a Néprajzi Értéktő XCV. száma ezeket az eredményeket közli, a stratégia véglegesítése egy sikeres NKA-s pályázat segítségével 2014-ben várható. Az állandó kiállítás megújításának befejezése is áthúzódik 2014-re.

Szinten kiemelt feladata volt az intézménynek az új múzeumi negyedbe való **költözésre való felkészülés**. Ennek kapcsán kidolgoztuk az új Néprajzi Múzeum koncepcióját, elkészült az új intézményre vonatkozó alapvető stratégiai elképzelés és elindult az új állandó kiállítás koncepciójáról való gondolkodás.

Látogatószám teljesülése:

tervezett:	80 000 fő
tény:	61 668 fő

Külsős látogatóink több ízben nehezményezték – főként a II. félévben –, hogy a Kossuth téren folyó építési munkák nehezítik a megközelítést, a térre néző olvasóterembe bejutó por és zaj pedig kellemetlenebbé teszi az itt tartózkodást. Vélhetően ez is hozzájárult, hogy ritkábban látogattak el hozzánk. Az alaplabeledatok teljesítésének adatai igazolják, hogy a körültekintő tervezés és a vezetői irányítás következetessége érdemben elősegítik a nehéz körülmények közötti munkavégzést is.

Múzeumpedagógiai foglalkozások, egyéb közművelődési tevékenység

2013-ban elindítottunk múzeumpedagógiai programkinálattunk racionalizálását, és a foglalkozások konkrét NAT-hoz kapcsolásának hangsúlyozását, amelynek köszönhetően a múzeumi óra ajánlatunkat eredményesebben tudtuk kommunikálni a közoktatás felé. Ezzel párhuzamosan elkezdtük a korábban hiányzó e-mailes pedagógus lista vezetését, amely nemcsak a kapcsolattartást, hanem a múzeumpedagógia hatékonyságának kiértékelését is segíti, kimutatva pl. a visszatérő pedagógusokat vagy a legnépszerűbb órákat. A tananyaghoz kapcsolódó múzeumi óráink mellett gyarapodtak és sikeresek voltak a kézműves műhelyek, a felfedező játékos, drámajátékos és színházi, bábszínházi jellegű, valamint a kiállításon keresztül a múzeum nyelvét tanító, a múzeumi műfajt értelmező interaktív foglalkozások, mindezek újabb iskolai és felsőoktatási, sőt szakmai és civil (pl. migránsok) csoportokat is behoztak a Múzeumba.

A múzeumpedagógiai foglalkozások száma 2013-ban összességében nőtt, ezen belül a legnépszerűbb kiállítás változatlanul az állandó kiállítás maradt, de erősödött az időszak kiállítások látogatottsága a rendhagyó módszertannal és eszközökkel megvalósuló foglalkozásokkal, és nőtt a középiskolások, és különösen a felsőoktatásban részt vevők számaránya. A *Tárgyas_ragozás* → *szubjektív etnográfia* tanulmányi kiállítás rendhagyó programja múzeumpedagógiai dívdíjat nyert.

A TÁMOP 3.2.11/10-1/KMR/2010-0002 számú Mesével-játékkal a néprajzról c. pályázat 2013. évi fenntartási időszakában, 11 együttműködő partneriskola közül, 8 iskola vette igénybe a fenntartási időszakban meghirdetett ingyenes múzeumi foglalkozásokat. A megtartott 35 alkalomból 12 alkalommal tartottunk 4 oktatási intézménynek "téma nap" típusú foglalkozást (3 óras fogl.), 4 oktatási intézmény diákjainak pedig 23 alkalommal "heti szakkör" (2 óras fogl.) típusú foglalkozásokat

Idén is meghirdettük a *Mire jó a múzeum? A drámapedagógia, mint a felfedezés új módszere a csoportos múzeumi nevelésben* című 30 órás akkreditált felnőttképzést, amelyet külső közreműködőkkel, Széni Katalinnal és a KÁVA Kulturális Műhelyei együttműködésben valósítottunk meg, és amelyet 19 fő végzett el és kapott erről tanúsítványt.

1. 2 alkalommal fogadtuk a *Hol nem volt városi színház* nagykanizsai TÁMOP projekt círámpedagógiai témnapjára érkező diákjait, akik a pályázati projektnek köszönhetően tudtak eljutni a Múzeumba.

Fogadó helyszíneként bekapcsolódtunk az Iskola i Közösségi Szolgálatba, amelynek keretében elkezdtük a diák tárlatvezetői program kidolgozását és felvettük a kapcsolatot az érdeklődő iskolákkal. A szervezett IKSZ programok csak 2014-ben indulnak el a Múzeumban, azonban egyénileg már több diák önkéntest is fogadtunk, akik többek között a Múzeumi Majálison, illetve az adventi időszakban segítettek be.

Sikerült több olyan iskolai együttműködést kötni, amelynek keretében a diákok rendszeresen látogatnak el a múzeumpedagógiai foglalkozásokra.

A múzeumpedagógia keretében indult el a felnőtt nagyközönségnek szóló *Múzeumi fonó* 18+ kézműves műhely sorozat, amely szintén újabb közönségrejteget vonzott be a múzeumba. A sorozat jelenleg a felénél tart, mivel nem a naplári, hanem a tanév rendjéhez alkalmazkodik.

Szintén a nagyközönségnek szólaan indítottuk be a *Szombat 11* tárlatvezetési sorozatot, amely változó mértékben vonzotta be a közönséget: a programok két harmad részében volt rá érdeklődő és résztvevő.

Sikeresen megvalósult a felnőttek számára indított *Lásson, értsen: a múzeumban és a helyszínen* című előadássorozat, amelyben nemcsak az Európán kívüli gyűjteményi anyag, hanem a magyar anyag tematikus válogatása is bemutatásra került.

A rendezvény jellegű közönségprogramok szintén folytatódtak, elsősorban időszaki kiállításokhoz kötődően, illetve több koncert programot is befogadtunk, amelyek szélesítették a látogatói kört érdeklődésben és életkorban egyaránt.

Az önkéntesek foglalkoztatása szervezett formában folyt, intézményi felelős kijelölésével és a foglalkoztatási koncepció kialakításával.

A közművelődési programokból befolyt bevételeket az alábbi táblázat szemlélteti:

Mutatók	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Jegyár-bevételei	32 579 333	35 000 000	29 656 000
Egyéb közművelődési és múzeumpedagógiai programok bevétele		5 000 000	5 839 000

Rendezvények, programok

A forráshiány, illetve a célzott intézményi feladatrendhez kapcsolódó erőforrás gazdálkodás következtében a Néprajzi Múzeum a korábbiakhoz képest kevesebb programot tudott megvalósítani, de így is egész évben folyamatos és színes kínálatot igyekezett nyújtani a kiállításokhoz, vagy a különböző alkalmakhoz kötődően.

Magyar Kultúra Napja 2013. január 22.: A KÖTA ünnepi kórushangversenye

A Néprajzi Múzeum Napja 2013. március 5.: Tárlatvezetések, múzeumpedagógiai foglalkozások, előadások, kerekasztal beszélgetések, kiállításmegnyitók, könyvismertetések, könyvtári programok. Bálky-díj. Koncert – Mandel Quartet és a Téka együttes

Tórum fiai 2013. március 9.: Családi nap vízimadarak és ördögűző kesztyűk jegyében

Roma Night 2013. április 5.: Kulturális rendezvény a spanyol és a magyar roma művészet jegyében

Ulsan

Tolerancia nap 2013. május 3.: A Néprajzi Múzeum a Centropa Magyarországi, a Haver és az Uccu Alapítványokkal közösen

Kreatív kivonulás 2013. május 11. - 2013. május 12.: A Néprajzi Múzeum programja a Múzeumok Majálisán

So si? Sar san? - Na mi van? Hogy vagy? 2013. május 23.: Diáknap a Néprajzi Múzeumban. Középiskolások és 7-8. osztályos diákok számára

Múzeumok Éjszakája 2013. június 22.: Találkozások éjszakája. Tárlatvezetések, koncertek, múzeumi kalandtúrák

Vedd fel a fonalat! A Design hét programja a finn szőnyegkiállításához kapcsolódóan. 2013. szeptember 27. - 2013. október 6.: Erzékvény a nyíjban

Múzeumok őszi fesztiválja: 2013. október 3. – október 24.

Merre van 1. Japán? Múzeumi kalandtúra Xántus János nyomában - Épületséta

Restaurátorok reflektorfényben

Ryjiy mesék. Egy csomó álom!

Bírósaqi tanácssteremtől a kiállító teremig

"Mentés másként" a hon- és népismeret néprajzi múzeumi műhelyében

"A lámpás én vagyok" - Tanárok éjszakája

Jahuay - előadás és koncert 2013. október 15.: Mario Godoy A., Carlos Freire S. és a Los Andinos együttes műsora

Ha lúd, legyen kövér – Márton nap a Néprajzi Múzeumban. 2013. november 9. 13.00-18.00

Adventi virágkötészeti kiállítás és vásár 2013. november 22-24. Virágkötészeti kiállítás, virágkötészeti és kézműves termékek vására.

Karácsonyi történet csikosan a Néprajzi Múzeumban 2013. december 14. A Csikszerdá kórus karácsonyi koncertje

EzJazz: karácsonyi koncert a Néprajzi Múzeumban 2013. december 21. A Néprajzi Múzeum karácsonyi programja

Előadások, filmvetítések

Filmvetítések a Lennart Meri kiállításához kapcsolódóan 3 alkalommal

Mindig van új a nap alatt sorozat

Piaroa indiánok: Főzy Vilma előadása 2013. január 7.

Mintakincs a magyar népművészetben. A Raiz- és festménygyűjtemény bemutatása

Tasnádi Zsuzsanna előadása 2013. március 4.

Magyar ünnepi és hétköznapi viseletek. Katona Edit előadása 2013. április 8.

Lásson, értsen: a múzeumban és a helyszínen sorozat

A nyelvrokonosság kérdése. Az ugor-török háború. Reguly Antal, az első helyszíni gyűjtő

Kerecsi Ágnes előadása 2013. február 27.

Az I-III. Zichy-expedíció. Kutatók és útjaik az expedíciók keretében. Kerecsi Ágnes előadása 2013. március 13.

Az Orosz Birodalom és a finnugor népek kapcsolata. Kerecsi Ágnes előadása 2013. március 27.

Sibéria, mint orosz kolónia. Kerecsi Ágnes előadása 2013. április 10.

A hantik hagyományos életformája a 20. század végén. Kerecsi Ágnes előadása 2013. április 24.

Afinnugor népek mai helyzete. Kerecsi Ágnes előadása 2013. május 8.

Cserépedények a paraszti háztartásokban. Csúpor István előadása 2013. szeptember 25.

Kelet- és Dél-Afrika. Földessy Edina előadása 2013. október 2.

Egyházak, céhek és céhes jellegű szervezetek cserépedény-használata. Csúpor István előadása 2013. október 9.

Közép-Afrika. Földessy Edina előadása 2013. október 24.

Nyugat-Afrika. Földessy Edina előadása 2013. október 30.

Afrikai művészet és kultuszok. Földessy Edina előadása 2013. november 3.

Diszítőmotívumok és/vagy szimbólumok. Merítés a népi cserépedények világából. Csúpor István előadása 2013. november 6. - 17.30

A népi fazekasság kezdete a Hódoltság területén: a 17-18. század kerámiaja, és hagyományozódása a 19. századig. Vida Gabriella előadása 2013. november 20. - 17.30

Mesterségek és technikák. Földessy Edina előadása 2013. november 27.

Látó emberek - A magyar néphagyomány nagy továbbörökítői

A Magyar Művészeti Akadémia Népművészeti, Néprajzi tagozata című előadás-sorozata

Kresz Mária, a magyar fazekasművészet fáradhatatlan kutatója. Csúpor István előadása 2013. október 8.

Körösfői Kriesch Aladár és az erdélyi népművészet. Keszérű Katalin előadása 2013. október 22. - 18.00

Lajtha László, a népzenekutató. Pálóczy Krisztina előadása 2013. november 5.

Lükő Gábor, a "Tűzcsiholó". Pozsgai Péter előadása 2013. november 19.

- **Múzeumi kiadványok**

A múzeum a kiadványok száma és minősége terén tartotta a korábbi magas szintet (2013-ban 7 új kiadvány jelent meg). Folytatódott a múzeum gyűjteményeit bemutató tárgykatalógus sorozat megjelentetése. A szakmai kiadványok eladásához hosszabb időre van szükség, ezekre a fizetőképes kereslet viszonylag alacsony, hosszabb megérülési idővel kell számolni. A múzeum könyvbemutatókkal, külső helyszíneken történő árusítással, online terjesztéssel, nagy könyvhálózatokhoz való kapcsolódással, könyvbörzék szervezésével, különböző alkalmakhoz kapcsolódó ártesszállítással igyekszik minél szélesebb körben terjeszteni kiadványait.

2013-ban megjelent új kiadványok:

		Eladott péld	megmaradt
Néprajzi Értéktő 2012	2013	277	223
Acsoit fatornyok-védelmező templomok	2013	311	189
Saaremaa, Muhumaa és Hiiumaa	2013	364	136
Huon-öböl fej- és melliszek	2013	235	195
Hammer Ferenc: ...nem kellett élt vasalni a farmerbe.	2013	464	36
Erdélyen innen – Alföldön túl.	2013	276	164
Több mint szomszéd	2013	329	171

• Műtárgyvédelem

A műtárgyvédelmi feladatok áttekintésekor elsőrendű feladatnak tekintettük az eddig kialakított raktári műtárgykörnyezeti paraméterek megtartását, és az ezzel összefüggő feladatok elvégzését. A raktárak rendszeres monitorozásakor ellenőriztük a kialakított hő- és páratartalom értékeit, fénnyviszonyokat, figyeltük a porvédelem, raktári rend megtartása, majd az adatokat folyamatosan dokumentáltuk.

Feladatok részletezése:

A műtárgykörnyezeti paraméterek rendszeres ellenőrzése során összesen 556 db mérést végeztünk. A hőmérséklet és páramérő készülékek kalibrálása, üzemben tartása (elemcsere) elengedhetetlen az adatok pontosságának biztosításához. A mérőkészülékeket 2 alkalommal kalibráltuk, és 90 alkalommal ellenőriztük a mérés pontosságát.

A megfelelő műtárgykörnyezetet biztosító berendezéseink (párásító, szárító, és klíma berendezések) karbantartása, tisztítása, szűrők cseréje folyamatos. (76 alkalom)

A megelőző műtárgyvédelem alapvető követelménye a tisztaság. Ennek érdekében évek óta havi rendszerességgel szervezzük a raktárak takarítását, 2013-ban 225 alkalommal történt takarítás a raktárakban.

A műtárgyraktárakban, és néha a kiállításokban is, a rendszeres ellenőrzés ellenére, előfordulnak rovarkárttevők. Monitorozásuk elengedhetetlen. A veszélyeztetett raktárakban és kiállítási területeken molycsapdákat helyeztünk ki, melyek rendszeres figyelésével könnyen lokalizálható a kártevők szaporodása. A megfigyeléseket az érintett helyszíneken kihelyezett naplók vezetésével dokumentáljuk. A Kossuth téren zajló felújítási munkálatok következtében fokozódott a csótányok és rágcsálók megjelenésének a veszélye az épületben. Csapdák kihelyezésével ezt a problémát is sikeresen tudtuk kezelni.

A váratlan fertőzések lokalizálására nagy figyelmet fordítottunk. Három alkalommal fedeztünk fel műtárgytároló szekrényben kártevőket. Ennek kapcsán 50 db tárgy volt érintett, melyek fagyasztásos fertőtlenítés, majd tisztítás után visszakerültek a kiakartott műtárgy szekrénybe. Fagyasztásos fertőtlenítést külső megrendelésre is vállaltunk, idén 3 alkalommal történt ilyen munka.

A meglévő kiállítások főleg az Állandó kiállítás szabadon lévő tárgyainak karbantartása fontos feladat volt.

Az új kiállítások készítésénél a lehetőségekhez képest szem előtt tartjuk a műtárgyvédelmi előírásokat. Figyelünk a tárgyak érzékenységre, azok installálásánál, a hőmérséklet, a páratartalom, és fénnyviszonyok beállítására, azaz a tárgyak műtárgyvédelmi szempontból megfelelő elhelyezésére és műtárgykörnyezetük kialakítására. Az intézményben a preventív műtárgyvédelemmel kapcsolatos

tevékenység különös tekintettel az országos kompetencia feladatra kiemelt jelentőségű és ennek megfelelő volt az éves tevékenység is.

- a) Tisztítással, konzerválással, restaurálással kapcsolatos 2013. évi feladatok teljesítése

A Műtárgyvédelmi és Restaurátor főosztály munkálatai 2013 év során összesen 3830 db (+1490 db egyéb) közvetlen tárgykézelést végeztek.

A tisztított, konzervált, és restaurált tárgyak bontása:

	2012. tény db	2013. terv db	2013. tény db
Tisztított, konzervált tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	1497	3235	3623
Restaurált tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	75	170	207

Restaurálás, tisztítás, konzerválás, fertőtlenítés bontása

Összesen egész évben 2013

Restaurálás db	Tisztítás db	Konzerválás db	Fertőtlenítés Fagyasztásos is db	Egyéb db
207	3318	305	50	1429

Az egyéb rovatban azok a munkák jelennek meg, ahol közvetlenül a műtárgyakkal kapcsolatos, főleg kiállítás-rendezési munkák során előforduló, munkavégzés volt. Pl.: tárgyinSTALLálás, installációkészítés, paszpantouzás, képkeretezés, keretből kiszedés.

A restaurálási munka, alapvetően a kiállításokhoz válogatott tárgyakból, a digitalizálásra, katalógus munkákhoz kiválasztott tárgycsoportok kezeléséből állt össze. Kiegészíti ezt a raktárrendezés, ill. revíziós munkák során előkerülő rossz állapotú, veszélyeztetett tárgyak, valamint a kölcsönzésre-kért tárgyak kezelése.

Ebben az évben két kiemelt restaurálás készült el:

A Törökbálinti Depóraktárban, a Technológiagyűjteménybe tartozó bódónhajó, valamint a Háztartásgyűjtemény 52015-as leltári számú cserépkanalasának nagyrestaurálása befejeződött.

A tárgykézelések alakulása 2013-ban gyűjtemények szerint:

Tárgykézelések Tisztítás, konzerválás, restaurálás	Darabszám Tény 2012	Darabszám Terv 2013	Darabszám Tény 2013
Rítusgyűjtemény	24		1933
Gazdálkodásgyűjtemény	167	420	162
Háztartásgyűjtemény	334	690	267
Technológiagyűjtemény	20	0	56
Textilgyűjtemény	359	120	169
Regionális gyűjtemények	456	80	760
Etnológiai Archívum	425	280	471

Val

Külös anyag (finn szóneg)			12
Tárgykezelés összesen:	1780	3405	3830

2013-ban főleg a kiállítási feladatok is komoly kihívást jelentettek. Ez az év során többszöri áttervezést igényelt, és a restaurálási munkák egy része a tárgyak kiállításra való előkészítéséből tevődött össze. Részben a vonatkozó eredményes szakmai tevékenység bemutatása érdekében megvalósult az Év tárgya projekt, melynek eredményeként egy komplex restaurálási folyamatot és annak eredményét a honlapon és tárlóban is bemutatja a Múzeum, egy cserépkanalassal kapcsolatos feladatok kapcsán.

A restaurálási tevékenységgel kapcsolatban a tervezéskor tudatos erőforrás koncentráció és vezetői döntés volt a korábbi évekhöz viszonyítva jelentős növekedés. Mint a beszámoló is jelzi a terv teljesítése a munkatársak elkötelezettsége, a vezetői koordináció következetessége eredményeként eredményesen megvalósult.

• Állománygyarapodás

1) Gyűjteménygondozás és feldolgozás:

	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Régészeti és őslénytani feltárások száma és alapterülete (db és nm)			
Gyűjteménygyarapítási alkalmak száma és időtartama (kivéve régészeti és őslénytani feltárások) (db és nap)	20 alkalom	25 alkalom	62 alkalom
Gyarapodási naplóba vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	tétel: 61 db 370	1000	tétel: 62 db: 1339
Szakleltárkönyvbe vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	625 db	1100	927 db

Szekrénykataszteri nyilvántartásba vett tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	tétel: 20 db: 59	25	0
Elkészült, képi ábrázolással is ellátott leírókartonok száma (db)	7184	8000	6918
Revíziózott tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	5689	~ 4000	5146
Tisztított, konzervált tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	1497	3235	3623
Restaurált tárgyak száma (tétel, db, példány, stb.)	75	170	207

b) Gyarapodás és arányainak rövid értékelése

Az intézmény gyarapítási tervét, a kiemelkedő nagyobb tárgye gyűjtesek megvásárlását kizárólag az esetleges pályázati forrásokból lehet tervezni. Ennek szem előtt tartásával sikerrel pályáztunk a vásári mutatóanyagok (budapesti vásárokat járó hintás család) szubkultúráját bemutató kollekció (kórhinta, ló és hinta elemek) utolsó ütemének megvásárlására. A vásárlás lebonyolítása 2014-re húzódik. A gyarapítások számának érdemi növekedését a terepen gyűjtött tárgyak arányának

járvulását az elindított gyűjteményi stratégia eredményeként érte el az intézmény. Terepmunka során került a Múzeum tulajdonába egy jelentős mordvin kollekció, valamint a Textil- és a Háztartásgyűjtemény is gyarapodott terepen gyűjtött tárgyakkal. A mordvin gyűjtés értékét növeli, hogy magyar kutató 100 éve folytatott kutatómunkát a régióban! Sikeresnek ítéltető a vásárlások terén a mecénási támogatások megjelenése. Boglár Lajos hagyatékával kapcsolatban széleskörű – a társadalmasítást is erősítő – kampány keretében, illetve tehető mecénás elérésével sikerült a gyarapítás. A gyarapodás másik, utóbbi években domináns iránya és lehetősége az ajándékozás. Bár ezzel a megoldással csökken a gyarapodás tervezhetősége, mégis, különösen például a 20. század második felének viseletei, öltözetdarabjai nagy számban kerültek be a Múzeumba. Az archivális gyűjtemények, különösen a kéziratgyűjtemény, ajándékozásokkal (négy teljes hagyaték, 3 himnuszminia gyűjtemény) gyarapodott.

Az OTKA által támogatott kutatás a Magyarországon élő migránsok tárgykultúráját vizsgálja, ennek keretében is történt tárgyvásárlás.

c) Kiemelkedő darabok vagy együttesek

Feladat	Megvalósulás
Boglár hagyaték 223 tárgy, NKA támogatás 3,5 M Ft + mecénási támogatás	megvalósult
Szamódy Zsolt fotóművész 25 darab színes vintázs illetve digitális fényképe, NKA támogatás, 700 E Ft	megvalósult
Undi Mária kétmappányi vázlata, himnuszminia-raizai, apró motívum tervei. 15-20 E Ft	megvalósult
Malonyay hagyaték átvétele - ajándék a MOME-ról	megvalósult
Dr. Szász János pécsi fotóművész népi építészeti témájú fotóhagyatéka, 5-10 ezer darab, 1,5 M Ft (pályázat függvénye)	Pályázati támogatás hiányában nem valósult meg.
Egy felkínált sellyei hagyaték (41 db) tárgy megvásárlása (Győry Endréne) (pályázat függvénye)	2014-ben megvalósult
A hintás család tárgykészletének további begyűjtése (pályázat függvénye)	Sikeres pályázat, áthúzódik 2014-re
Vajdálánc megvétele (pályázat függvénye)	Nem valósult meg
Vietnami porcelán és kerámia tárgyak	Ajándékozással megvalósult
Derzsi Balázs ausztrál tárgyai	ltbaka program keretében megvalósult
Gergely Sándor amatőr fotós diagyűjteménye, 3-4 ezer db	Ajándékozással megvalósult
Tóth Margit népzene-kutató kéziratok hagyatéka	Ajándékozással megvalósult

A kiemelkedő darabok közül a Szamódy fotók gyakorlatilag azonnal kiállításra kerültek, érzékelte a gyűjteménygyarapítás aktuális szempontrendszerét és visszajelezve az NKA támogatás gyors alkalmazását. A Malonyay gyarapodás egy nagy ívű kutatási, feldolgozó és publikációs program alapját képezi, ez is jelzi a koncepcionális tervezés jelentőségét. Két jelentős, Európán kívüli kollekcióval gyarapodott még 2013-ban a Néprajzi Múzeum. A vietnami államelnök látogatása alkalmából rendezett kiállítás tárgyait a vietnami fél a Múzeumnak adományozta, hiánypótló porcelán tárgyakkal gazdagítva az Ázsia gyűjteményt. Intézményi együttműködés keretében a gyűjtemény iparművészeti tematikájú részét átadta Múzeum az Iparművészeti Múzeumnak. A

Val

Múzeum idén első alkalommal pályázott az NKA Ithaka program részeként. Ennek támogatásával különleges ausztrál tárgyakkal gyarapodott a gyűjtemény.

• **Pályázati tevékenység**
2) 11) Pályázati tevékenység

a) Pályázati projektek bemutatása, aktuális helyzete

Ha zai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg (Ft-ban)	Elnyert összeg (Ft-ban)	2013-ban felhasznált összeg	Állapota
OT KA PUB K 109922 (2013 évben elnyert)	850000	850000	0	folyamatban
OT KA K 109340 (2013 évben elnyert)	8969000	8969000	0	folyamatban
OT KA – Bevándorló közösségek tárgykultúrájának vizsgálata Budapesten (2011 évben elnyert)	15 364 00	15 364 000	3 603 686	folyamatban
NKA – Kauri és nagyító – Biró Lajos óceániai eszkerei	2 500 000	1 800 000	0	elszámolt
NKA – Önedények Magyarország közgyűjteményeiben – gyűjteményi katalógus megvalósítása	1 692 000	1 319 000	1 187 000	elszámolt
NKA – Ácsolt fatornyok – védelmező templomok c. vándorkiállítás és kiadvány megvalósítása	1 905 000	1 000 000	980 967	elszámolt
NKA – Saaremaa, Muhumaa és Hiiu-maa. Az észti szigetvilág néprajzi képe száz évvel ezelőtt - Bán Aladár gyűjteménye c. időszaki kiállítás, kiadvány és múzeumpedagógiai program	3 000 000	2 000 000	1 552 212	elszámolt
NKA – Néprajzi szabadegyetem felnőtteknek, időskorúaknak és diákoknak: „Mindig van új a nap alatt. Népek, kultúrák, muzsikák” pedagógiai programok	1 305 000	700 000	400 000	elszámolt
NKA – Gráfik Imre: A nyereg c. műtárgykatalógus kiadása	1 590 000	800 000	0	elszámolt
NKA (miniszteri kerek) – Mandel Quartet és a Téka: Historikus népzene (karácsonyi hangverseny) - 2012. 12.08. 17-22 óráig Néprajzi Múzeum dísztermében	1332000	500 000	500 000	elszámolt
NKA – A nyíly élő hagyománya. A finn szőnyeg	1 500 000	430 000	430 000	elszámolt

1707.2012 között című kiállítás vizuális arculatának megvalósítása				
NKA - Szamódy Zsolt Olaf fotóművész Kinában készített fényképeinek megvásárlása a Néprajzi Múzeum fényképtárának	1 200 000	750 000	750 000	elszámlolt
NKA - Hammer Ferenc: ... nem kellett élt vasalni a farmerbe. Mindennapi élet a szocializmushoz című kötet megjelentése	976 760	500 000	500 000	elszámlolt
NKA - Néprajzi Értéktár – a Néprajzi Múzeum évkönyve – 2012. évi számának kiadása	1 296 000	700 000	700 000	elszámlolt
NKA - A múzeum raktárainak és kiállítótereinek fertőtlenítése, vegyszeres kezelése és törökbálinti műtárgyraktárának portalanítására	681 720	500 000	500 000	elszámlolt
NKA - A Néprajzi Múzeum gyűjteményeinek védelmét szolgáló szekrények + rolók, karton és savmentes tárolók, pallumok, csomagoló anyagok beszerzésére	1 420 820	400 000	400 000	elszámlolt
NKA - A Néprajzi Múzeum restaurátor műhelyeinek tevékenységéhez szükséges szakmai anyagok és eszkö- zök beszerzésére	209 150	209 000	209 000	elszámlolt
NKA - Népi betlehemek restaurálására	1 423 430	700 000	700 000	elszámlolt
NKA - Magyar Néprajzi Bibliográfia 2009-2010. ciklus kézirát elkészítésére	500 000	500 000	500 000	elszámlolt
NKA Könyvtári könyvek restaurálása	500 000	500 000	500 000	elszámlolt
NKA – Boglár Lajos hagyatéka, a vándorhinta tárgygyűjtemény utolsó elemeinek és a vajdálánc megvásárlására	7 300 000	3 500 000	3 500 000	elszámlolt
NKA – A Néprajzi Múzeum magnószalagjainak digitalizálására	1 660 000	700 000	700 000	elszámlolt
NKA - Fekete-Körös-Völgy lakói szakkönyv	797 020	500 000	500 000	elszámlolt
NKA - Katalógus 3D- Katalógus online - Tudományos tanácskozás	596 200	400 000	342 622	folymatban
NKA – Derzsi Balázs	2 900 000	2 900 000	800 000	folymatban

U207

ausztráliai gyűjteményének megvásárlására				
NKA – Fekete Körös ... vándorkiállítás	4 000 000	3 500 000	3 150 000	folymatban
NKA – Néprajzi Értéktő 2013.évi száma	1 000 000	500 000	0	folymatban
NKA – Vietnami porcelán kiállítás	1 500 000	1 500 000	1 500 000	elszámolt
NKA – A NM gyűjteményi stratégiája c. kiadvány előkészítése	500 000	500 000	0	folymatban
NKA – Vásári mutatóanyag eszközkészlet, orrmánsági ... megvásárlására	1 100 000	550 000	0	folymatban
NKA – Több mint szomszéd kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai program	1 000 000	800 000	800 000	folymatban
NKA – Több mint szomszéd tárlat és kiadvány	2 000 000	2 000 000	2 000 000	folymatban
KIH - Horvát kiállítás	1 000 000	1 000 000	1 000 000	elszámolt
NKA – Néprajzi Múzeum 2013 évi működési támogatására	30 000 000	30 000 000	30 000 000	folymatban

Új Magyarország Fejlesztési Tervhez, vagy Új Széchenyi Tervhez kapcsolódó pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	2013-ban felhasznált összeg
KEOP-5.6.0/12-2013-0031. A Néprajzi Múzeum energiateljesítményi beruházása és fűtőkorszerűsítése	83.000.000	83.000.000	0

3) Alapító okiratban megfogalmazott országos feladat teljesítése:

Múzeumi jelenkorkutatás és dokumentáció: a MaDok-program koordinálása

A MaDok-program a fokozatosan csökkenő finansziális kereteket figyelembe véve 2013-ban az archiválás, a kutatás és az ismeretátadás, tudományos megjelenés különféle formáira helyezte a hangsúlyt. Ösztöi újszerű programként indult egy archiválási kezdeményezés a bezárt Vidámpark virtuális életben tartására, egy ehhez fejlesztett web2 oldal múzeumi fejlesztésével. Az oldal beindításához szükséges kampány 2014 tavaszán indult.

2013-ban a programban kiemelt szerepet kapott az oktatás (elsősorban a TÁRGYAS_RAGOZÁS kiállításra építve). A program sikerét mutatja, hogy a Néprajzi Múzeum a kiállítás múzeumpedagógiai programja révén 2013-ban múzeumpedagógiai nivódját nyert. (Jóó Emese és Frazon Zsófia munkájának közvetlen elismerésével.) Folytatódott a MaDok-füzetek sorozat egy várhatóan népszerű kötet megjelenésével (Hammer Ferenc: ...nem kellett élt vasalni a farmerbe. Mindennapi élet a szocializmusban. Budapest, Néprajzi Múzeum, MaDok-füzetek 8.), és

Ugyancsak a korszerű tartalom előállítását szolgálta a Néprajzi Múzeum weboldalán indított „A hónap kortárs műtárgya” sorozat.

A Néprajzi Múzeum Napján *Terepmunka és tárgykultúra kutatás – múzeum és jelenkor* címmel, meghívott előadókkal kerekasztal-konferenciát rendezett a múzeum a MaDok Program keretében.

A MaDok-program azon túl, hogy egyfajta múzeumközi hálózati tevékenység, olyan jelenkori társadalomtudományi praxis, ami a tudományos munka és a múzeumok közötti keresi az összekapcsolás lehetőségeit és műfajait. Ezzel a tevékenységgel nemcsak egyes múzeumok munkáját, hanem egyfajta korszerű múzeumi szemlélet kialakításában, aktív befolyásolásában is szerepet vállal – a MaDok-program és a Néprajzi Múzeum. Ehhez elengedhetetlen, hogy a szervezés mellett az apró elemekből építkező tudományos munka is érdemben találjon helyet és státuszt a programban és az éves tervezésben. Ezt a szerepvállalást az egyre csökkenő finanszális keretek is indokolják. Ezzel összefüggésben elindult egy, a MaDok kutatást támogató OTKA pályázat előkészítése.

Múzeumi Állományvédelmi Program

A Múzeumi Állományvédelmi Program 2013-ban kikerült az intézmény feladatköréből, de a program koordinálását, menedzselését, a Nemzeti Múzeummal való intenzív kapcsolattartást továbbra is a Néprajzi Múzeum végezte. A program vezetője: Fábián Mária főosztályvezető.

A Múzeumi Állományvédelmi Program az Emberi Erőforrás Minisztériuma döntése alapján 2013-ban 10 millió Ft-os kerettel gazdálkodhatott. A két intézmény között többszöri egyeztetés után megállapodás született a feladatok megosztásáról. A Program pénzügyi keretének kezelése a program működtetésével megbízott Magyar Nemzeti Múzeumban történt, míg a gyakorlati feladatok végrehajtásának nagy része a Néprajzi Múzeumnál maradt.

A program gyakorlati célkitűzése továbbra is az volt, hogy a múzeumi vezetők és az ott dolgozó szakemberek átfogó módon sajátítsák el és építsék be a megelőző műtárgyvédelem szemléletét tevékenységükbe az intézményi munka minden területén. A program 2013-as kiemelt feladata a megyei hatókörű városi múzeumokban dolgozó műtárgyvédelmi felelősök megismertetése a fenntartó által előírt új jogszabályi környezettel, a problémák feltárása, és javaslattétel a jogszabály-módosítására.

A műtárgyvédelmi felelősök részére 3 továbbképzés került megrendezésre (alkalmanként 70-80 fő részvételével).

Elkészült egy a műtárgyvédelmi területen hiánypótló 74 órás akkreditált képzés, „*Megeelőző műtárgyvédelem a múzeumokban*” címmel. A képzés célja a területen dolgozó műtárgyvédelmi szakemberek szakmai ismeretének bővítése, elmélyítése.

Az www.allomanyvedelem.hu honlapon az érdeklődők folyamatosan tájékozódhatnak az aktuális műtárgyvédelmi témákról.

Befejeződött az előzetes jelentkezések alapján (72 helyszín) szervezett vegyszeres kártevő-mentesítés II. üteme.

Megfontért a Múzeumi Állományvédelmi Programtól kölcsönözhető eszközök, berendezések karbantartása, javítása. 2013-ban a hazai múzeumok 14 alkalommal éltek a kölcsönzési lehetőséggel.

1.1. a) Az év folyamán végrehajtott szervezeti, szervezési, egyszerűsítési, takarékosági intézkedések okairól, [jogszabályváltozás: a 1036/2012.(II.21.), a 1122/2012.(IV.25.), a 1007/2013.(I.10) ill. az 1968/2013.(XII.17.) korm.határozatok

hatásai] és azok gazdálkodásra gyakorolt hatásáról, az elért eredmények bemutatásával

Az előírt létszámleépítést a 1004/2012(I.11) korm.határozat alapján végrehajtottuk, 1 fő munkaviszonyának megszüntetése azonban a szakszervezeti petes eljárás miatt elhúzódott, lezárása 2014. februárban várható. 2013.évben azonban létszám felett a Múzeum állományában volt a dolgozó, illetménye a költségvetést terhelte. Végkiegítésére átcsoportosítás útján a Minisztérium biztosított fedezetet.

A létszámcsökkentés kedvezőtlen hatása a 2013.évben is érezhető volt, a feladatellátás színvonalának megtartásához a megmaradt dolgozói létszám jelentős túlmunkájára volt szükség. A nem szakmai területről elbocsátott dolgozók munkáját a legtöbb esetben külső vállalkozóval sikerült elvégeztetni.

A kötelező nyugdíjazásról szóló 1700/2012.(XII.29.) számú kormányhatározat intézményünknel 2 főt érintett, akik közül egyikük már betöltötte a nyugdíjkorhatárt, másik fő az év során érte el a rá irányműködő öregségi nyugdíjkorhatárt. A nyugdíjas kolléganő részére megkértük a felmentést, aki az engedély alapján megbízási szerződéssel látta el a főkönyvi könyvelői feladatokat.

A másik kolléga szeptemberben töltötte be 62. évét, a felmentési ideje nyolc hónap, így munkaviszonyának tényleges megszűnése áthúzódik a 2014. évre.

A létszám tekintetében jelentős volt a fluktuáció, 13 fő távozott és 15 fő új dolgozó érkezett a Múzeumba, a változás három kivétellel a nem szakmai munkakörben dolgozókat érintette.

A beszerzési tilalomra vonatkozó jogszabályi előírások miatt felmentési kérelemmel élünk, melyek az OTKA támogatás beszerzéséhez kötődtek, azonban ezekre választ nem kaptunk, így a beszerzések nem valósultak meg.

A pályázatokban beadott költségvetés teljesítését a 2014.évi 1982/2013.(XII.29.) számú kormányhatározatban foglalt mentesítés alapján fogjuk megoldani.

Egyéb beszerzést anyagi források hiányában nem tervezett az intézmény.

1.1. b) N.É.

1.1. c) N.É.

1.1. d) N.É.

1.1. e) N.É.

1.1. f) A Néprajzi Múzeumban 1 fő részesül lakásépítési támogatásban, a 2012. december 31-én fennálló tartozás összege: 39 e Ft. A szerződés 2014.04.30-án jár le.

1.1 g) N.É.

1.1 h) A kincstári információszolgáltatás mind a telefonos ügyintézés, mind az e-adat elektronikus rendszerén keresztül gyors és kielégítő.

1.1. i) 2013. február 1-től a Néprajzi Múzeum főigazgatója dr. Kemecsi Lajos. Az előző főigazgató megbízása 2012. december 14-én járt le, a köztes időben a főigazgató-helyettes, dr. Szarvas Zsuzsanna vezette az intézményt. Komoly problémát jelentett, hogy a leváltott főigazgatót a Kjt.23.§. (6) pontja értelmében a kinevezése szerinti munkakörben kellett továbbfoglalkoztatni, melynek fedezete sem a munkabér, sem álláshely vonatkozásában nem jelent meg az intézményi költségvetésben. Mivel nem volt üres muzeológusi álláshely, a volt főigazgató munkaviszonyát a Múzeum megszüntette. Jogi problémák miatt a felmondási idő 2014. májusáig húzódik. Az illetmény és a 10 havi végkielégítés összegének kifizetéséhez a Minisztériumtól kaptunk segítséget. A gazdasági igazgató személyében nem történt változás.

1./2. Az alaptevékenység változása és annak gazdálkodásra gyakorolt hatása

2.a) Azon rendkívüli események, illetve körülmények bemutatása, amelyek a pénzügyi helyzetre, az eszközök nagyságára és összetételének alakulására hatással voltak és a költségvetés összeállításánál még nem voltak ismertek, illetve pénzügyileg még nem kerültek rendezésre

2013. tavaszán megkezdődött a Kossuth tér átépítése, amely a múzeum pillanatnyi helyzetét több szempontból is kedvezőtlenül érintette. A látogatók száma az előző évekhez képest jelentősen visszaesett, hiszen mind járművel, mind gyalogosan csak körülményesen lehetett megközelíteni az épületet.

Az Országgyűlés Hivatalával együttműködési szerződés keretében a múzeumi jegypénztárakban kerül sor a parlamenti látogatók kiszolgálására, azonban közös jegykonstrukció kialakításában az Országgyűlés Hivatala nem volt partner. Az együttműködés komoly szervezési és kommunikációs feladatot jelentett a Múzeum dolgozóinak. A Parlament biztosítja az állandó ór jelenlétét, a takarítási egyéb üzemeltetési költségeket megtéríti a Múzeum részére.

Sajnos a parlamenti látogatásra érkező turisták várakozó tömegének látványa is hozzájárult a csökkenő mértékű múzeumi látogatottsághoz. A várakozók érdeklődését többféle módon megkíséreltük a múzeumi látványosságok iránt felkelteni, ez azonban valamennyi erre irányuló kísérletünk ellenére csak korlátozott számban sikerült.

2. b) Az intézmény által ellátott többletfeladatok bemutatása

A Néprajzi Múzeum 2013-ban két, előre nem tervezett kiállítást fogadott be, egyöntetűen kultúrdiplomáciai szempontok miatt:

1. Eltűnő remekművek. Az orosz faépítészeti pusztuló emlékei, Orosz Kulturális Központ, Budapest 2013.06.28. – 2013. 09.08.
2. Vietnami porcelán – Törékeny múltidézés 2013. 09. 17. – 2013. 10. 06

Az év során kialakult intézményközi együttműködés eredményeként valósult meg további két időszaki külső helyszínen rendezett tárlat:

1. Szézéses házak ünnepe – Budapest 100 rendezvényt sorozat: Palotából múzeum című tárlat 2013. 03. 15 – 2013. 04. 15.
2. „Vitéz Joannes Hány” – avagy daljátékba sűrített magyarság. A Hány János népzenei és zenetörténeti forrásai Kodály zeneszerzői műhelyében Magyar Állami Operaház Erkel Színházban 2013.10.05–2013.10.30

Az intézmény munkatársai közül kialakított munkacsoport elkezdte egy Európai Unió Pályázat előkészítését, ami a Múzeum anyagának motívumkincsét dolgozza fel, külső partnerek bevonásával.

Rendeztünk egy országos konferenciát Katalógus 3D – Katalógus online címmel.

2.c) Az év során átadott és átvett feladatok és az ezekhez kapcsolódó létszám- és előirányzat mozgások bemutatása

A Múzeumban 2013-ban nem volt feladatátadás, ill. feladatátvétel.

2.d) Az intézmények működésének helyzete, a működési tevékenység értékelése, a megvalósuló fejlesztések, ágazati és célfeladatok hatása.

A Múzeumnak 2013-ban meg kellett kezdenie a felkészülést a Múzeum Ligetbe való költözésre, s ennek során figyelemmel kellett lennie arra, hogy az új helyszínen hogyan valósítható meg a különböző intézmények kapacitásainak integrációja, a színgikus működés kialakítása. Eerre az új helyzetre megkezdődött a szakmai-módszertani felkészülés. A Múzeum Ligetben helyet kapó intézmény működésének előkészítése többoldalú kooperációra, együttműködésre épül a legmodernebb, legújabb módszertani elvek szem előtt tartásával, alkalmazásával.

A Múzeum a rendkívül nehéz körülmények ellenére igyekezett szinten tartani az intézményben folyó szakmai munka mennyiségi és minőségi mutatóit. A kiállítások megvalósultak, a tudományos kutató- és feldolgozó munka a tervezett intenzitással folyt. A hangsúly a gyűjteményi munkára helyeződött. A legjelentősebb eredményt a múzeum nyilvánossá tett gyűjteményi adatbázisának több, mint 30.000 tétellel történő növelése jelentette. Ennek fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni.

A TÁMOP pályázatnak köszönhetően rendkívül sikeres volt az intézmény múzeum-pedagógiai tevékenysége. A tervezett látogatószámot azonban a nehezedő belső és külső körülmények következtében nem sikerült elérni.

A működletés feltételeit nehezítette, hogy az intézmény folyamatosan rendkívül nehéz likviditási helyzetben volt kénytelen gazdálkodni. Az intézmény ÁFA-elszámolás vonatkozásában visszaigénylő pozícióban van, meg kell előlegeznie a számlák áfa-tartalmát addig, amíg azt az adóhatóság vissza nem utalja.

A kötelezettségállományt sikerült megszüntetnünk, az egyéb, aktuálisan szükséges felújítási, karbantartási munkálatok azonban elmaradtak.

Az intézményi költségvetés szoros, pályázaton nyert támogatások nélkül a szakmai feladatok nem megvalósíthatók. Ugyanakkor nagy problémát jelent a pályázati önrészek fedezetének biztosítása.

A kialakult helyzet megoldására az intézmény igyekezett a kiadásait minimalizálni, illetve a saját bevételeit a lehetőségekhez képest növelni, elsősorban az épület hasznosításával, különböző programok megvalósításával.

II. RÉSZLETES INDOKLÁS

II.1. A főbb kiadási tételek feladatlejtésével összerűgű alakulása

Megnevezés	Teljesítés tény (eFt)	
	2012. év	2013. év
Kiadás összesen	514 621	477 559
- ebből: működés	491 982	474 741
felhalmozás	22 639	2 818
Bevétel összesen:	544 117	513 328
- ebből: támogatás	271 364	258 641
működési bevétel	123 208	160 368
átvett pénzeszköz	106 073	65 982
egyéb bevétel /maradvány/	43 472	28 337

A kiadások összességében 7 %-kal csökkentek, ami a működési költségek további visszatérítésének eredményeképpen adódott, valamint előző évben minisztériumi támogatással a nyilászárók rekonstrukcióját végeztettük el, amely a kiadásokat megnövelte.

A felhalmozási kiadások közül legnagyobb tétel a biztonságtechnikai beruházás volt, melyre a költségvetés külön keretet biztosított.

A személyi kiadásokból kötelezettségvállalással terhelt maradványként megmaradtak az előző évi létszámléptítés 2014. évre áthúzódó tetelei.

A dologi kiadások az intézmény működését, és a szakmai kiadásokat fedezték

A Last trading Kft behajthatatlan követelése 3951650.- Ft értékben a cégbírósaí értéslés alapján leírásra került.

Fűgű, átfűtű, kiegyenlítő kiadások-bevétel

KIADÁSOK

Aktiv fűgű kiadások:

December havi átfűtű tétel	2 824 727 Ft
Fizetési előleg	170 000 Ft
Összesen:	2 944 727 Ft

BEVÉTELEK

Passziv fűgű bevételek:

Műzeumi Kávész óvadék	1 440 000 Ft
Vállalkozói biztosíték	1 500 000 Ft
Telecom	70 074 Ft
Bankkártya elszámolás	277 708 Ft
Összesen:	3 287 782 Ft

2. Az előirányzatok alakulása-az előirányzatok és pénzforgalom egyeztetése

2a) kiadás-bevételi előirányzatok hatáskörönkénti módosítása:

	Eredeti e.i.	Kormány hatáskör	Irányszervi h.k.	Intézményi h.k.	E.i.változás e.i.	Módosított
Személyi jutt	204900					
Bétkompenzáció		3594		1530		
OTKA pályázatok				900		
Többletbev.						
Átvett pénz				3000		
2012. évi e.i.maradvány				11447		
Átsoportosítás eng.				17836		
Tiszteletdíj				529		
TÁMOP				5224		
Összesen	204900	3594	2430	38036	44060	248960
Járadékok	56800					
Bétkompenzáció		970		413		
OTKA pályázatok				243		
Többletbev.						
2012. évi e.i.maradvány				2800		
Átsoportosítás eng.				4815		
Tiszteletdíj				118		
TÁMOP				1410		
Összesen	56800	970	656	9143	10769	67569
Dologi kiadások	91700					
OTKA pályázatok				5734		
Többletbev.				46022		
Átsoportosítás eng.				-22651		
NKA pályázatok				47082		
Átvett működési célú pénz				8588		
2012. évi e.i.maradvány				15248		
Összesen	91700	0	51756	48267	100023	191723
Beruházások	5000					
Összesen	5000	0	0	0	0	5000
Összesen	358400	4564	54842	95446	154852	513252

2. b) Meghatározott feladatra kapott/elvont előirányzatok (eFt) Felhasznált összeg (eFt)

Bétkompenzáció	4 564	4 564
OTKA – átvett maradvány	7 677	4 393
Összesen:	12 241	8 957

A fel nem használt összeg a kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradvány része.

2. c) Személyi juttatások előirányzatának alakulása

Létszám és bérigazdálkodás

Megnevezés	Közalk. létsz. (fő)	Éves alap illetm. (eFt)	Átlag (eFt)
T eljes munkaidős	64	159232	2488
Részmunkaidős	22	49300	2240
Összesen	86	208 532	2 424

Pótlékok

Megnevezés	Közalk. létsz. (fő)	Átlag (eFt/hó)
Vezetői pótlék	10	450
Nyelvpótlék	38	564,3
Tudományos pótlék	43	354,6
Cimpótlék	9	112,0

Dologi kiadások előirányzat változása

Eredeti előirányzat 91700 eFt, a módosított 191 723 eFt, a teljesítés 183 529 eFt volt. A dologi előirányzat likvid pénz hiányában a működésből az intézmény üzemeltetési kiadásait sem biztosította teljes mértékben, több karbantartás, biztonsági felülvizsgálat maradt el.

Az állományvédelmi feladatok ellátása a 2013. évi költségvetésből kikerült, annak fedezetét a Nemzeti Múzeumhoz tervezte a központi költségvetés. A feladatokat továbbra is Néprajzi Múzeum látta el, az elszámolás a Nemzeti Múzeum költségvetésében jelenik meg.

A szakmai feladatok ellátásához pályázatokból sikerült a hiányzó fedezetet biztosítani, elsősorban NKA támogatással, valamint saját bevételből, személyi juttatásokról történő átcsoportosítással. A lezárult TÁMOP pályázatok biztosították a pályázatban meghatározott feladatok színvonalas ellátását.

A korábbi években bevezetett takarékosági intézkedéseket ebben az évben is fenntartottuk, karbantartási és egyéb szerződéseinket áttekintettük, azonban a kiadások további csökkentésére már nincs mód, az az intézmény működését veszélyeztetné.

F elhalmozási kiadások előirányzata

Eredeti előirányzatunk intézményi beruházásra 5 000 eFt, felújítást nem tervezünk. A módosított e.i.:5500 e Ft.

F elhalmozási kiadások teljesülése		(eFt)
intézményi beruházás		
•	Installációs állvány /NKA	269
•	Epson perfection/OKTA/	135
•	Biztonsági beléptetőrendszer	1188
•	Egyedi tervezés /NKA	161
•	Monari program bővítése(NKA)	500
•	ÁFA	430
felújítás		
•		
Összesen		2818

II.3 Bevételek alakulása

Bevételek alakulása

Megnevezés	Eredeti terv eFt	Tény eFt
Áru-, készletértékesítés	10 700	13616
Belépőjegy	30 000	31879
Fotó-, film-, videó, xerox	1200	10162
Továbbszámlázott szolgáltatás	15000	10894
Terembérllet (egyszeri)	31000	54472
Alkalmazottak térítése	500	197
Egyéb bevétel	2000	6433
ÁFA visszatérítés		3724
Kiszámlázott áfa	21600	31987

Bevételek összesen	112 000	163364
---------------------------	----------------	---------------

Támogatás értékű bevételek és egyéb átvett pénzeszközök

Dologi előirányzatunk minimális fedezetet biztosít szakmai feladataink ellátására, a pályázati források (NKA, OTKA, TÁMOP) nélkül a színvonalas, megfelelő kiállítások, katalógusok tudományos kiadványok, múzeumpedagógiai feladatok megvalósítása szinte elképzelhetetlen. A támogatás értékű bevételeink az NKA, ill. a TÁMOP támogatásokból, (ld. I.pont, pályázatok kimutatása) állnak.

Egyéb átvett pénzeszközök: e Ft

R. Unger támogatása –Tollvarázs kiállítás	528
Múzeumok éjszakája	150
Ars Sacra	200
Finn szőnyeg kiállítás támogatása	1518
Boglár kiállítás támogatása	855
Horvát kiáll.támogatása	2000
Karácsonyi koncert	250
Miska kancsó, Torday kiadványok	6087
Összesen	11588

Bevételi elmaradás, vevőállomány

Bevételi többletünk: 1234e Ft volt.

Vevő állományunk év végén: 5.722 eFt, amely egy nagyszegű tartozást tartalmaz, a Szentendrei Szabadtéri Múzeum által kezelt „Szeretlek Magyarország” program ellentételezésére 2.700 e Ft-t várunk. A felszólító leveleket kiküldtük, a kisösszegű követelések 2014-ben beérkeztek az intézmény számlájára.

4.

2013. évi előirányzat maradvány alakulása

OTKA-tól kapott támogatások maradványa	6219
NKA pályázatok ,támogatások	6343
Bérkompenzáció	
Felmentési díjak, végkielégítés	20683
Szállítók	2356
Összesen:	35601

2012. évi előirányzat maradvány felhasználása (eft)

	Személyi	Járuék	Dologi	Beruházás	Felújítás	Összesen
OTKA-tól kapott támogatások maradványa	240	65				305
NKA pályázatok áthúzódó teljesítéssel			11593			11593
TÁMOP-múzeumpedagógiai pályázai			3655			3655
Intézményi kötelezettség vállalások	11207	2735				13942
Összesen:	11 447	2 800	15 248			29 423

5. Európai Unió forrásból megvalósuló programok alakulása:

-TÁMOP-3.2.11/10-1/KMR-2010-0002.: „Mesével-játékkal a néprajzról. Múzeumpedagógiai programok a Néprajzi Múzeumban minden korosztály számára” címmel múzeumpedagógiai programokra kapott támogatást.
 - A támogatás összege 45 311 605 Ft vissza nem térítendő támogatás, amelyből 2011. évben 11 327 901 Ft előleget vettünk igénybe. A projekt kezdete: 2011. szeptember 1. vége 2012. augusztus 31 volt. Az elfogadott végelszámolás szerinti kifizetési kérelem teljesítése 2013-ra húzódott.

A Néprajzi Múzeum a projekt keretében minden korosztály számára biztosította a tananyaghoz kötődő múzeumi foglalkozásokon való részvételt. Jelenleg a pályázatokban kötelező fenntartási időszakra meghatározott feladatok, előadások, foglalkozások zajlanak.

6. Vagyongazdálkodás, az immateriális javak és tárgyi eszközök állományának alakulása

Az intézmény a tervezett beruházásait végrehajította. Az immateriális javak állománya 635 eFt-tal növekedett, az értékcsökkenés 1,5 M Ft-os összege miatt összességében az állomány nettó értéke tovább csökkent az előző évhez képest.

Az ingatlan állományában nem történt változás, mivel műemlék épületről van szó, értékcsökkenés növekedés sem csökkentette az állomány értékét.

A gépek, berendezések, felszerelések állománya az előző évi nyitó állományhoz képest 5,7 M Ft-tal növekedett, miközben a csökkenés mértéke 15 M Ft volt. A csökkenés az

értékcsökkenési leírásból és selejtezésből tevődik össze, beszerzésre az NKA pályázatok terhére volt lehetőségünk.

Év végén a befektetett eszközök állománya:

	2012	2013
Immateriális javak	5025	3976
ingatlanok	788519	788519
Gépek, berendezések	29997	19432
Járművek	0	0
Összesen	823541	811918

A Múzeum az épületet rendezvények biztosítására bérbe adja, a befolyó bérleti díjat működési kiadásokra fordítjuk.

7.
Tulajdonosi részesedés
N.É.

8.
Követelések és kötelezettségek állományának alakulása

A követelések év végi állománya: 5 722eFt, amely több kisebb értékű számlából áll.
A kötelezettségek értéke: 2356 eFt, amely szállítói tartozás.

9.
A letéti számla pénzforgalma
N.É.

10.
Befizetési kötelezettségek éves teljesítése

Befizetési kötelezettség a bérkompenzáció elszámolása során keletkezett az intézménynek, 31 ezer Ft értékben, melyet a maradványszámla javára teljesítettünk.

11.
Egyéb, az intézmény által lényegesnek tartott információk

A 2013. év gazdálkodásának legfontosabb tényezője a fenntartási kiadásokkal való takarékosság volt, a szakmai feladatok megvalósításának biztosítása mellett. Jelentős terhet jelent a pályázatokhoz tartozó áfa összegének, a pályázati támogatásnak a megelőlegezése, illetve a pályázati önrész előteremtése, ugyanakkor pályázati források nélkül – kizárólag az állami finanszírozásból, valamint a saját bevételekből a

rezsi biztosítását követően fennmaradó összegből – a múzeum szakmai tevékenységének folytatása nem oldható meg.
A megnyert pályázatok szükségességek voltak ahhoz, hogy a múzeum alapító okiratában meghatározott feladatait megfelelő szinten el tudja látni, és kizárólag a pályázati források tették lehetővé az időszaki kiállítások megrendezését, valamint magas színvonalú tárgykatalógusaink kiadását.

Budapest, 2014. április 10.

